

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/239/4.

Érkezett: 2006 JÚN 27.

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Módosító javaslat

T/239/...

Dr. Szili Katalin asszonynak
az Országgyűlés elnökénekHelyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házzsabály 94. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján az egyes törvények mentelmi jogra vonatkozó rendelkezéseinek módosításáról szóló T/239. számú törvényjavaslathoz a következő

módosító javaslatot

terjesztem elő:

A Javaslát 4. §-a (2) bekezdésének az alábbi módosítását javasolom:

(2) A Kjt. 5. § (1)–(3) bekezdései helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A képviselő ellen csak az Országgyűlés előzetes hozzájárulásával lehet szabálysértési eljárást, valamint büntetőeljárást indítani vagy folytatni, továbbá szabálysértési vagy büntető eljárási kényszerintézkedést, illetve a rendőrségről szóló törvényben meghatározott kényszerítő eszközt alkalmazni. A képviselőt csak bűncselekmény elkövetésének tettenérésekor lehet feltartóztatni, előállítani vagy őrizetbe venni, illetőleg vele szemben más, szabadságelvonással járó kényszerintézkedést alkalmazni. [A képviselőt csak bűncselekmény elkövetésének tettenérésekor lehet őrizetbe venni vagy vele szemben más, szabadságelvonással járó kényszerintézkedést alkalmazni, és ellene csak az Országgyűlés előzetes hozzájárulásával lehet büntetőeljárást, valamint szabálysértési eljárást indítani vagy folytatni.]

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt mentesség nem vonatkozik a rendőrségről szóló törvényben meghatározott igazoltatásra és közlekedésrendészeti intézkedésre. [A mentelmi jog abban az esetben sem akadályozza az (1) bekezdésben meg nem jelölt – így különösen közlekedési hatósági és rendészeti – eljárásokban intézkedések elrendelésének és foganatosításának, ha az országgyűlési képviselővel szemben bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja áll fenn.]

(3) A mentelmi jog nem jelenti akadályát az országgyűlési képviselők felelősségte vonásának a Magyar Köztársaság által elismert joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság előtt, az annak joghatósága alá tartozó büntetőjogilag üldözendő cselekmény miatt.”

INDOKOLÁS

A képviselői mentelmi jogon belül a sérthetlenségre vonatkozó jelenlegi 5.§ (1) bekezdése a törvény hatálybalépése óta változatlan formában létezik. Az azóta eltelt másfél évtized alatt megszületett a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény, valamint a 2003-ban hatályba lépett, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény. Mind a szabálysértési törvény, mind a büntetőeljárásról szóló törvény önállóan határozza meg az egyes eljárásokban alkalmazható kényszerintézkedéseket.

A szabálysértési törvény szerinti kényszerintézkedések: a feltartóztatás és az előállítás; a szabálysértési őrizet; az elővezetés; a ruházat, csomag és jármű átvizsgálása; a lefoglalás; és a rendbírság.

A büntetőeljárásról szóló törvény szerinti kényszerintézkedések: az őrizetbe vétel; az előzetes letartóztatás; a lakhelyelhagyási tilalom és a házi őrizet; az ideiglenes kényszergyógykezelés; az úti okmány elvétele; az óvadék; a házkutatás, a motozás és a lefoglalás; a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatok megőrzésére kötelezés; a zár alá vétel és a biztosítási intézkedés; valamint az eljárás rendjének biztosítása (ezen belül: rendbírság, elővezetés, testi kényszer alkalmazása).

A felsorolás alapján is látható, hogy a szabálysértési eljárás és a büntetőeljárás kényszerintézkedései között nem teljes az átfedés, a kényszerintézkedések keverednek, sőt a szabályozás egyes elemei az úgynevezett kényszerítő eszközök kategóriájára is kiterjednek, mely szerepét és alkalmazását tekintve is más kategóriát jelent. A képviselők jogállásáról szóló törvény hatályos szövege a kényszerintézkedések kapcsán kizárólag a büntetőeljárásban alkalmazhatóakat tilalmazza a mentelmi joggal rendelkező képviselők esetében. Megállapítható, hogy a hatályos szabályozásban az alkalmazás tilalma nem terjed ki a szabálysértési eljárásban lehetséges feltartóztatás, előállítás vagy szabálysértési őrizet eseteire. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a mentelmi jognak a kényszerintézkedések teljes körére kell vonatkoznia, ezért a szövegben jelenleg is szereplő és a büntetőeljárásban alkalmazott őrizetbe vétel mellett indokolt nevesíteni a szabálysértések során alkalmazható feltartóztatás és előállítás eszközét is.

Az 1994-ben megszületett rendőrségi törvény részletesen is tartalmazza azokat a kényszerítő eszközöket (testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz...), melyeket a rendőrség eljárása során alkalmazhat. A mentelmi jogra vonatkozó szabályozás teljes körűvé és egyértelművé tétele indokolja, hogy a tilalom ezekre az eszközökre is kiterjedjen, konkrét utalással nevesítve azokat.

Indokolt ugyanakkor áttekinteni a rendőrségi törvényben ugyancsak meghatározott rendőri intézkedések körét, melyek közül az *igazoltatás* esetében értelem szerű, hogy azt a képviselő mentelmi jogára hivatkozással ne tagadhassa meg. Nyilvánvaló, hogy ha a képviselő a személyazonosság és a mentesség tényének igazolását elmulasztja vagy megtagadja, akkor mentelmi jogára érvényesen nem hivatkozhat a hatóság intézkedése során, azaz elvárható, hogy a képviselő az igazoltatás során a hatósággal együttműködjön.

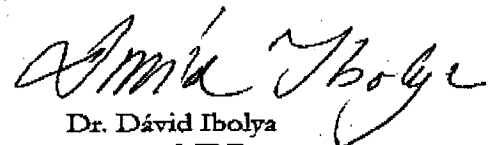
A módosítás legfontosabb eleme annak biztosítása, hogy a képviselők mentelmi jogukra hivatkozva ne tudják ellehetleníteni annak megállapítását, hogy járműjükkel szeszestől vagy a vezetésre hátrányosan ható szertől befolyásolt állapotban közlekedtek, illetve esetlegesen ezzel összefüggésben balesetet okoztak. Az együttműködés megtagadása miatt bekövetkező időmúlás ebben az esetben olyan tényező, mely szükségessé teszi, hogy a mentelmi jog ne válhasson a visszaélés eszközévé, hiszen az ittasság vagy a vezetésre hátrányosan ható szertől befolyásolt állapot utólag nem bizonyítható, így nem bizonyítható annak közrehatása sem.

A rendőrségi törvényben szabályozott intézkedések között szerepel az úgynevezett **közlekedésrendészeti intézkedés**. Ennek alapján az intézkedő rendőr a közúti forgalmat irányíthatja, a közlekedési szabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét (okmányok, járműbirtoklás, tulajdonos-használó személyazonossága, műszaki-közlekedésbiztonsági állapot) ellenőrizheti, indokolt esetben a vezetői engedélyt vagy a jármű-okmányokat elveheti, a forgalomban való további részvételt megtilthatja, szabálytalanul elhelyezett járművet elszállíthat vagy kerékbilincset alkalmazhat. Az intézkedés során a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti.

Ha a képviselő mentelmi jogára hivatkozva nem hajlandó a fenti intézkedés során a hatóság képviselőjével együttműködni és az intézkedésnek magát alávetni, ennek kikényszerítésére a képviselővel szemben nincs mód és törvényes lehetőség. A módosítás arra tesz javaslatot, hogy az említett intézkedés vonatkozásában a képviselőnek – ha az eljáró hatóság képviselője indokoltnak tartja a vele szembeni intézkedést – ne legyen módja mentelmi jogára hivatkozva megtagadni azt.

Semmi sem indokolja, hogy akár az igazoltatás, akár a közlekedésrendészeti intézkedés esetében a mentelmi jog érvényesüljön, hiszen elvárható a képviselőtől, hogy személyazonosságának és mentességének igazolását megtegye (ez egyben saját érdeke is), másrészt a közbiztonság és a közlekedésbiztonság érvényesülése szempontjából elvárható, hogy a közlekedésben a járművezetésre alkalmas állapotban, megfelelő gépjárművel és a közlekedési szabályok betartásával vegyen részt, illetőleg ezt szükség esetén igazolja.

Budapest, 2006. június 26.

Dr. Dávid Ibolya
MDF